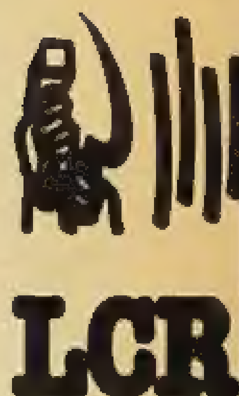
demà

"unim-nos i demà la Internacional serà el gènere humà"

Lliga Comunista Revolucionària | Països Catalans, Desembre, 1987 | Nº 52 | Preu:40 Ptes./2 FF.

IV Congrés de CC.OO.:

UN BON RESULTAT PER L'ESQUERRA SINDICAL

El IV Congrés Confederal de CCOO, celebrat del 18 al 21 de novembre, ha significat la culminació, per a la gent revolucionària, de tot l'esforç i il.lusió militants que des de principis d'any hem estat invertint en tot el regueró de congressos de ram i territori. Uns bons resultats de l'esquerra sindical han compensat els esforços.

Per a la premsa burgesa, amiga de l'expectacularitat, tot es centrava (a més de la sustitució de M. Camacho en la Secretaria General) en la "lluita pel poder" entre el sector oficial i el carrillista. Per personalitzar, cosa que encara agrada més a la premsa i als altres mitjans de comunicació burgesos, el dilema era "Camacho versus Ariza". Les idees, les posicions sindicals, els debats... això és el que menys importava. Ariza contra Camacho, aquí està tot el contingut del IV Congrés Confederal de CCOO segons aquests mitjans de deformació col.lectiva. La realitat és, afortunadament, molt més rica. ¿Què representava Ariza i la gent que donava suport a les seves tesis?. ¿Potser una posició clarament diferenciada de la oficial? No, ni molt menys. No és exagerat afirmar que la forma intentava amagar el fons. L'aparença deformava completament l'essència. Molta agressivitat en els textos escrits i, sobre tot, en les exposicions orals dels seus representants durant el IV Congrés, però res més. Molta gent es preguntava ¿però exactament què volen dir? Quines són les diferències?

passa a pàg. 3

"El nostre cos, la nostra vida, els nostres drets"

Aquest és un dels lemes de campanya internacional pel dret a l'avortament, un tema que malauradament continua essent notícia a tot a l'Estat espanyol.
Notícia dolorosa per les dones, i que a les darreres setmanes a Barcelona i a Pamplona hem viscut l'aspecte repressiu, amb el tancament d'un centre i la detenció de dues dones acusades de fer avortament i a Pamplona amb el processament de quatre sanitaris i una dona per practicar un "avortament legal", mentre a Madrid els "provida" continuen intimidant la clínica Dator, i per tant a les dones que s'hi acosten en plan "Santa Cruzada"...

El moviment feminista, en aquesta campanya del dret a decidir de les dones, hem posat en primer terme sempre el dret al propi cos.

Hem dit ben clar, no volem avortar, no ens agrada fer-ho, però per tal que això no passi, cal que totes tinguem una bona informació sobre tot el nostre cos, sobre la relació amb el homes i amb les dones, cal que es posi al nostre abast tots els mecanismes que existeixen per evitar un embaràs no desitjat, hem reivindicat centres de planing, informació a les escoles, hem protestat per la imposició de la norma heterosexual, de ser determinades pels homes, a la penetració, com únic medi de gaudi, per a no ser considerades propietat dels homes, per a ser persones, no objectes per a la reproducció i la prostitució, ens hem rebel.lat contra totes les violacions al nostre cos, a aquesta idea tan arrelada i interessada de ser dones d'algun home per a ser "algú", pel dret al propi cos, a ser lliures d'escollir sobre la nostra vida...

I aquesta gosadia, provoca la repressió dels homes, dels

passa a pàg. 2

RESISTIR...

La tasca d'enfortir i organitzar els moviments socials, d'aprofundir en la resistència sindical, d'impulsar el moviment d'alliberament nacional... és cabdal per una perspectiva d'avenç de les forces revolucionàries.

Això és molt clar si tenim present la trajectòria seguida: el 79-80 es consuma de fet l'extinció del moviment de masses sorgit contra la dictadura. Des de llavors i particularment des del 81-82 s'inicia un llarg període d'acumulació de forces on l'acció revolucionària s'expressa principalment per mitjà dels moviments socials i de lluites parcials i, en conseqüència, amb objectius limitats, tret de les relativament reduïdes aparicions propagandístiques. Però fruit d'aquesta reorientació ha estat aconseguir uns camps de treball des dels quals fem nosa al sistema i tenim capacitat de prendre iniciatives polítiques, algunes de les quals han posat el govern de torn en seriosos problemes. I al mateix temps —i això és important— hem anat generant un conjunt d'idees i comportaments entre un número significatiu de gent, que avui configura bona part del que anomenem sectors radicals.

Després de les eleccions al Parlament Europeu, i fruit també d'altres circumstàncies, s'obria la possibilitat de no sols mantenir els camps d'acció conquerits, sinó d'anar cap a un moviment de caire polític general amb un contingut i una composició clarament rupturista, revolucionària i d'alliberament nacional. Un moviment que podia tenir un recolzament social significatiu: quaranta mil vots no tenen gairebé cap significació electoral, però quaranta mil persones són molt importants des del punt de vista de la lluita, sobretot si expressen un descontent profund, si s'identifiquen amb plantejaments i idees radicals, si representen la confluència de sensibilitats diferents i no excloents.

passa a pàg. 5

Dones

"EL NOSTRE COS, LA NOSTRA VIDA, ELS NOSTRES DRETS"

ve de la pàg. 1

aparells d'aquest estat, basat en la submissió de les dones.

El dret al propi cos continuarà essent insistentment l'eix central de les dones que volem aconseguir una llei d'avortament on siguem nosaltres també les que decidim.

...les nostres vides...

El fet de voler exercir aquest dret, ha determinat que moltes dones siguin detingudes, marginades, controlades, considerades delinqüents, algunes han perdut la vida (en els últims dos anys de govern socialista, amb l'actual llei fins i tot sabem el nom de deu dones, que ja no podran seguir lluitant...), els sanitaris que han exercit a favor de les dones han estat també processats, la metgessa de Pamplona ha estat tractada d'assassina i totes les dones que han intentat fer-ho, el mateix...

El Tribunal de les dones que es va celebrar a Madrid el Desembre passat reflectia, la vida de les dones, que s'havien atrevit a fer públic el seu cas, fins i tot dins els pressupostos de la llei...

Al dret de la vida de la dreta, hem contestat denunciant el cinisme dels que parlen dels hipotètics "drets d'un òvul fecundat", contra la vida digna per a milers de dones que volem viure lliurement, no dependre dels homes ni econòmicament, ni afectiva, una vida en la qual els infants siguin desitjats, escollits i parits per les dones que ho desitgin, malgrat tots els impediments... hem oposat una vida de dona, protagonista de la seva existència.

...els nostres drets...

I aquestes drets elementals, els seguirem reivindicant per tal que en la pràctica, i a ser possible en la teoria, puguin ésser exercits per les dones, i des d'aquesta força tornem a denunciar la "despenalización parcial del aborto" del Govern PSOE, que permet que el Govern de la Generalitat tingui el morro de reconeixer que als sis primers mesos d'aquest any s'han practicat 87 avortaments legals, i quedar-se tan ample, i que la Sra. Alemany (flamant responsable del Departament de la Dona digui que no calen mes planings, que ja hi han prou ginecòlegs...) que es tanquin centres, que els jutges facin interpretacions abusives com les de Pamplona, que si tiren endavant, aquest 1 per mil, d'avortaments legals, es pot reduir a 1 per milió... I tot això dins de la legalitat del govern centralista i psocialista, contra la vida i els drets de les dones.

Nomes hi ha una manera, la lluita per l'avortament no s'acabat, i aquesta manera es una llei d'avortament a decissió unica de la dona, a la xarxa sanitària, en bones condicions, sense pressions, ni imposicions.

Montserrat Cervera

La resposta no es va fer esperar...

Les Illes:

LA "PALMA DEL PECAT"

El mes d'Octubre, una representació del Front de la Dona, organització feminista Noruega, va fer una investigació sobre la prostitució i el turisme a Mallorca.

Un any abans, a un grup de dones d'aquesta organització, l'agència en la qual viatjaven (dels Països Baixos) les hi havia oferit una excursió pel barri "xinès" de Ciutat.

Aquest grup de dones, denuncià la situació al seu país, Noruega, en una campanya que aconseguí la retirada dels catàlegs d'excursions d'aquest "servei turístic" en tota una sèrie de companyies, exceptuant la "SPIES" que, decidí mantenir-la.

L'excursió, que ofereix la SPIES té per nom "La Palma del Pecat". L'excursió, que costa 4.000 pts., és la més cara del seu catàleg. Consisteix en recollir als i a les turistes a l'Hotel. Quan entren a l'autocar ofereixen a les dones, un afrodisíac; retenen els passaports i les acompanyen a la Porta de Sant Antoni, on visiten qualque bar i conèixen la zona d'exercici de la prostitució com un atractiu turístic més. Desprès de sopar, van al Brodway a veure un espectacle pornogràfic de mal gust i fer ús si cal, dels serveis complementaris del sexe-mercaderia.

L'investigació d'aquestes dones no acabà aquí. Arribaren fins a l'Arenal, on la prostitució organitzada al servei del turisme es divideix en dues zones d'influència: anglesa i alemanya.

Tota aquesta informació es va publicar a diferents periòdics noruegs amb aquests titulars: "Kilòmetres de platja i prostitució", "El xarter de la prostitució és indigne", "La prostitució atracció turística", fent referència al barri de la Porta de Sant Antoni, lloc on les dones (moltes d'elles enganxades a la droga) vigilades pels proxenetes exerceixen la prostitució.

El Front de la dona, denunciava també el fet de que l'agència Saba hagués retirat aquesta oferta a Noruega, i en canvi l'oferia a Suècia, fent ús d'una doble moral hipòcrita. Al temps, trobaven estrany que alguns periodistes de RTVE a les Illes Balears les hi recomenassin de resoldre els problemes de la prostitució al seu país i deixar-se dels problemes de la prostitució a Mallorca.

La premsa de Mallorca no ha volgut amagar la situació, si bé, no ha donat l'informació que les dones voliem. Tota la seva preocupació girava cap a l'imatge que s'oferia de l'illa, d'un barri degradat (el de la Porta de St. Antoni) on domina la "màfia" de la prostitució i la droga i que és convidat permanent de les pàgines de succesos. Aquesta és una imatge poc atractiva per a guanyar un turisme de millor qualitat. De la prostitució no en diuen res, tot i al contrari, les pàgines d'anuncis econòmics i treball en són un exponent clar d'aquesta activitat, la més degradant en la consideració de la dona com objecte exclusiu de plaer al servei dels homes. No és bò pels xupòpters de l'illa que carrers com els del Secors, la Ferreria, Vallori surtin a l'exterior. Són carrers inhabitables on es veu clarament quines són les condicions per a l'existència d'aquesta lacra social.

La prostitució que es dona a tota aquesta zona és la de les dones més empeses per la penúria econòmica, les prostitutes més velles i la de la juventut drogadicta. I en temps de crisi com es ara aquest barri creix cada cop més guanyant espai dins la ciutat. El projecte del batle Ramon fins ara és delimitar la prostitució que s'escampa guanyant espai a altres indrets de la ciutat, mitjançant la reconversió del barri xinès en un ghetto. Però no és l'unic projecte de "modernitat", pot ser una altre opció seria reconvertir la seva situació a l'estil Solchaga, per fer-la més rendable, amb puti-clubs de luxe, la consideració de la prostitució com un treball d'utilitat social en línea amb el pensament de St. Agustí, St. Tomàs, i la constitució de l'Estat proxeneta mitjançant la recaptació d'impostos sobre unes dones a les quals aquest mateix Estat nega el pa i la sal que haurien d'obtenir amb un treball digne.

Joana

IV Congrés de CC.OO.:

UN BON RESULTAT PER L'ESQUERRA SINDICAL

Camacho i Gutiérrez...

...i Diosdado i Montero.

ve de la pàg. 1

Nosaltres, en tot cas, sabem que les posicions més destacades del PTE-UC dins les CCOO han estat aquestes: oposició a la vaga general del 20 de juny de 1985 i a la convocatòria (frustrada) de la primavera d'aquest any, oposició compartida per molts altres, per exemple, el PSUC; preocupació constant per la unitat d'acció amb la UGT (però no per estirar d'ella, sinó adaptant-se a les seves posicions que, ara per ara, són molt més claudicants que las de CCOO); obsessió per enfocar la seva activitat en la conservació de les direccions territorials i federatives que tenien, sense descartar espectacles repugnants com el que van oferir a Euskadi, espectacles compartits per la corrent PCE-Euskadiko Ezkerra... Els seus mètodes de funcionament són tan burocràtics com els del sector oficial. Si fossin majoria a les CCOO, aquestes no tindrien cap canvi sustancial de les seves posicions.

El corrent oficial

Per caracteritzar les tesis aprovades en aquest IV Congrés, que és com dir les posicions que defensava el PCE, podríem fer aquest resum: balanç insuficientment crític de la política de concertació practicada durant aquests 10 anys, tan insuficient que es deixa la porta oberta per seguir signant pactes en no se sap quines condicions diferents; ignorància conscient de la reconversió industrial feta fins ara i la que està per fer, sembla com si aquest important fenòmen no hagués succeït a l'estat espanyol; posició favorable a que l'estat espanyol segueixi essent membre del Mercat Comú... i aquí les matitzacions que s'han fet, són més excuses, donada la presió contrària d'un sector important del sindicat, que una posició sincera; absència total de preocupació per l'opresió específica de la dona treballadora i pel masclisme existent al si de les CCOO. La manca de sensibilitat sobre aquesta qüestió a les CCOO és terrible. Posem un exemple que en sí mateix no seria tan important si no fos que és l'expressió de tot un estat de coses. Ens referim a la proporció de dones a la llista oficial a la Comissió Executiva: no arribava el 9%. La llista carrillista era d'una proporció similar, mentre que a la llista de l'esquerra sindical les dones representaven el 45%. Es evident que aquest resum no expresa tot el contingut de les ponències aprovades, però sí que ajuda a fer-se una idea del to mitjà.

I els prosoviètics? Què van defensar al IV Congrés Confederal?. El mateix que el PCE-PSUC i, a sobre, fent-los-hi algun treball brut. Per exemple, la defensa de la candidatura oficial la va fer Angel Campos, un prosoviètic, que va dir un seguit de despropòsits i de falsies contra l'esquerra revolucionària que creiem que no va agradar gens ni a la seva pròpia gent. Menció especial mereix l'article que "Avant" va publicar en el número 248 relatiu als resultats del IV Congrés de la CONC. Sembla que vagi destinat a persones que no sàpiguen res del que allà va ocórrer, sinó no s'entén tanta poca vergonya. En aquell article no surt ni el fet que el Congrés va votar majoritàriament per la sortida de l'estat espanyol de la CEE. Votació que després va ser trepitjada en la resolució final. Aquestes són les síntesis que tenen futur.

La salut de l'esquerra revolucionària

El IV Congrés de la CONC, que va realitzar-se 20 dies abans del Confederal, va ser un avís. L'esquerra sindical vàrem treure el 12% dels vots i 5 membres a l'Executiva. Al Confederal, el PCE i el PCPE van fer tot el que estava a les seves mans, tal com també van fer al Congrés de la CONC, per a que no presentéssim cap llista alternativa. Van, fins i tot, comunicar a la premsa que havíem aconseguit presentar la llista gràcies a les signatures dels carrillistes. Això és fals. Si bé ens van signar 18 membres del sector PTE-UC, sense aquestes signatures també superavem el 10% necessari per a presentar la nostra llista. Vam treure 71 vots, és a dir, 4 membres a l'executiva Confederal. Si recordem que l'esquerra revolucionària només tenia el Joaquim Nieto fins aquest IV Congrés, acceptarem que quadruplicar el resultat és un èxit molt important.

Ho apuntàvem al principi i ho repetim ara. L'esquerra sindical ha treballat molt dur durant mesos fins arribar al IV Congrés Confederal. Il.lusió, militància i tenacitat en quantitats generoses, han fet possible aquests resultats. Pel camí queda una voluntat revolucionària que ha demostrat tenir molt bona salut, queda un treball unitari que ha beneficiat a les dues parts, queda, en definitiva, un treball ben fet. Això ho han entès també moltes i molts sindicalistes que, sense compartir les nostres posicions, ha reconegut l'esforç militant i d'elaboració alternativa que el Moviment Comunista i la Lliga Comunista Revolucionària hem fet. Aquesta gent ha reconegut que sense nosaltres el debat hauria estat molt més limitat. I això també té un gran valor.

A partir d'ara caldrà seguir treballant per les idees revolucionàries al si de les CCOO. Caldrà, també, seguir demostrant pràcticament que es pot treballar sindicalment a les fàbriques des d'una perspectiva de ressistència, i amb bons resultats. El sindicalisme que es fa a la Miniwatt, a Seat-Martorell, a la General Motors... és un exemple per a molta gent i és, també, una evidència de les coses que poden fer-se des d'una posició revolucionària. Simplement això, però no és poc.

Daniel Raventós

DOS EPISODIS VERGONYOSOS

A més de quasi 50 esmenes i intervencions per la minoria de moltes delegacions (a Catalunya teniem el 16%), l'esquerra sindical vàrem presentar dues resolucions: una de solidaritat amb Euskadi i l'altra contra la celebració del Vè centenari. Òbviament vam haver de recollir més d'un centenar de signatures per a cada una d'elles per a poder presentar-les. La primera no es va llegir en plenari, aduint el president de la comisió de resolucions que ja s'havia fet el debat durant la discusió de les tesis d'acció sindical. La segona tampoc volia llegir-la el mencionat senyor, però una justa i sorollosa protesta d'una part dels congressistes va obligar a fer-ho. L'home la va llegir amb un to quasi inaudible i saltant-se alguna línia (la qual cosa ens fa malpensar de la capacitat de comprensió del que llegia) i quan va acabar, sense ningú que s'atrevís a defensar el vot contrari, el president de la mesa del Congrés, J.L. López Bulla, va dir: *«recuerdo que esta resolución ha sido rechazada por unanimidad en la comisión de resoluciones»*, que era com dir "ja sabeu que no heu de votar això". Efectivament, malgrat aquesta grolleria la va votar al voltant del 30% de la gent present i estem convençuts que si no s'arriba a fer aquesta "crida a l'ordre" havria passat majoritàriament. PCPE-PCC i PCE-PSUC d'acord, doncs, en votar contra una resolució que posava en evidència el muntatge que s'està realitzant per commemorar aquell terrible genocidi. Ens agradaria que ho expliquessin. Si saben i poden.

L'altre episodi fa referència a la manca de sensibilitat per les llengües de les nacions oprimides de la majoria de les CCOO actuals. El nostre camarada Garay va fer la seva intervenció com a minoria d'Euskadi en euskera. Després ella mateix la va traduir. Mentre ho feia en el seu idioma, van sentir-se uns mormols desaprovatoris... i comentaris molt desagradables. Realment, l'espanyolisme de bona part dels congressistes es va palesar de forma vergonyosa.

D.R.

Situació política

OFENSIVA REACCIONARIA

A finals del curs passat, immediatament després de les eleccions al Parlament Europeu, les municipals i les autonòmiques es donava una situació delicada pels que estimen la tranquil.litat.

El PSOE va patir un retrocés electoral que li va fer perdre la majoria a diverses comunitats autònomes i municipis. La victòria del govern al referèndum de l'OTAN, obtinguda a base de xantatge i intoxicació, ja li havia comportat l'allunyament de considerables sectors populars. Va ser, si més no, el certificat de defunció definitiu de l'esperit del "cambio". La política econòmica i el retrocés de la UGT a les eleccions sindicals feien impossible un nou pacte social. S'havien produït explosions com les de Reinosa, Puerto Real... L'impressionant ressorgiment i mobilització del moviment estudiantil reflectia un descontent profund i expressava la creixent radicalització de la joventut.

El punt "negre" s'amplia

A Euskadi, a les mateixes eleccions, es va confirmar l'important avanç d'HB i el moviment revolucionari. La crisi del PNB feia encara més "ingovernable" la situació. El punt "negre" per l'estabilitat del règim s'ampliava.

Tret d'Euskadi, Catalunya —i també els Països Catalans en el seu conjunt— va ser el lloc on els resultats d'HB van ser més importants. Aquest fet no va ser fruit de la casualitat. Responia a un procés social i polític que venia de lluny: l'avenç del moviment d'alliberament nacional, particularment entre la joventut, es complementava amb el desgast de l'estatut entre sectors més amplis de la població, els quals deixava d'actuar com a mur de contenció de la lluita nacional. Els moviments socials i l'esquerra sindical a Catalunya tenen una significativa força organitzada i compten amb una presència important de les forces revolucionàries. Tot això, juntament amb el fet que la campanya fos realitzada unitàriament per les forces revolucionàries i independentistes, és el que va motivar tant la preocupació del govern espanyol com la de l'autonòmic, fent exclamar a Pujol a Madrid: "Mal, muy mal", referint-se a la situació creada a Catalunya.

Estava cantat

L'ofensiva del govern estava cantada i també el que aquesta comptés amb la col.laboració de les forces de la dreta nacionalista i en més d'un cas la complicitat de les forces reformistes, tant del PSUC com d'altres de la seva òrbita.

Abans de l'atemptat a Hipercor s'havia posat ja en marxa una campanya de difamacions, intoxicació i cacera de bruixes. Convé no oblidar aquest fet, perquè alguna gent propera a l'esquerra revolucionària potser no l'ha tingut prou en compte. En aquest sentit, Hipercor els va venir com anell al dit. Per això, a més de la tragèdia humana que va significar, va constituir un error polític de conseqüències molt greus per a l'acció revolucionària, i va comportar un fort retrocés de la solidaritat amb Euskadi, cosa que afavoriria els macabres plans del govern, portats a la pràctica pocs mesos després.

En efecte, amb el terreny abonat, els governs espanyol i francès van començar el seu treball. L'anunci de que "ha habido, hay y habrá" contactes amb ETA jugava el paper de confondre l'opinió pública, retorçant el contingut de la paraula "negociació", com ja havien fet en altres ocasions. Així, alguna gent va pensar que alguna cosa s'estaba negociant, es van aixecar moltes especulacions: integració de Nafarroa, retirada de les FSE, amnistia disfressada...? El comunicat d'ETA va sortir al pas de tot això, denunciant tot l'engany, negant que hi hagués negociació i advertint que el que es preparava era un salt qualitatiu en la repressió.

Però ja la pilota de la intoxicació, de la complicitat de totes les forces polítiques de la dreta nacionalista, de l'esquerra reformista... estava llançada i va esclatar la matinada del 3 d'octubre amb la razzia —de clares reminiscències feixistes— contra els refugiats a Euskadi Nord i el moviment revolucionari basc. L'emmordassament d'HB, prohibint qualsevol possibilitat de manifestació, suposava la il.legalització de fet i impedia l'expressió de la lluita i la resposta del poble basc. I alhora la recerca d'un nou pacte "antiterrorista" complia una doble funció: donar una cobertura de consens "democràtic" a la brutal actuació del govern i l'aparell de l'estat, d'una banda, i per l'altra suministrar alguna disfressa a la poca vergonya, la complicitat i la brutícia moral de les forces reformistes i nacionalistes burgeses. Ja poden anar ara el PCC i el PCPE encenent una espelma a Sant Antoni per desmarcar-se del pacte "antiterrorista" signat pels qui manen a Izquierda Unida i Iniciativa per Catalunya.

A Catalunya, l'ofensiva va ser encara més descarada i més barroera, pel fet que el moviment revolucionari és més feble. Per tal d'erosionar les petites possibilitats obertes per l'esquerra radical, no van escatimar mitjans. Es va constituir un autèntic "Front d'Ordre", que perseguia la inculpació de tota la gent que havia votat HB. Les forces del govern central i l'autonòmic s'esplaiaven cínicament llançant els seus anatemes. Els reformistes van complir el seu paper sumant-se al cor de la reacció i intentant la marginació de la gent revolucionària als moviments i sindicats. Sobre el rerafons de la tragèdia d'Hipercor no van tenir cap sentiment realment humà. Com a bons carronyers que són, es van preocupar només d'explotar-la políticament.

J.B.

Jocs de mans

GRAN CASINO

En les darreres setmanes, la qüestió de les Loteries de la Generalitat ha saltat a la primera plana de l'actualitat.

L'escàndol de la composició de "Luditec S.A.", de la "Imperial Trading", dels contractes lleonins signats per la Generalitat en relació amb la gestió de les seves loteries, és el que més sovint ha saltat a la premsa i està essent, ara mateix, objecte d'una investigació pel Parlament.

"Ara ens toca a nosaltres"

En els seus diversos discursos d'investidura, el president Pujol ha afirmat sempre la seva voluntat de renunciar a la instauració d'impostos propis de la Generalitat. No cal dir que aquesta, com tantes d'altres promeses, se l'ha emportat la tramuntana. De fet, el govern d'en Pujol ja va instaurar fa força temps una sobretaxa pròpia als cartons del Bingo, cosa que no deixa de ser una forma impositiva, encara que s'apliqui a una forma de joc avui en relativa decadència. Però serà en la posta en marxa de la "Loto Rapid" primer i de la "Loto 6/49" immediatament després, com es desvetllarà l'autèntica política impositiva i fiscal del Consell Executiu de Convergència i Unió.

De fet, tots els economistes coincideixen a valorar les pràctiques governamentals de jocs i apostes, com la forma més particularment injusta i indirecta de recaptació d'impostos. Amb el joc no es grava la renda, encara que sigui de la forma tan particular com ho fa l'actual IRPF dissenyat pel Fernández Ordóñez en la seva època a la UCD, ni el consum de tota mena de béns, com ho fa l'IVA imposat pel Solchaga, sinó que pel contrari es transforma en una mena d'impost sobre la misèria.

En efecte, totes les estadístiques coincideixen en afirmar que el consum de loteries com les actuals "Lottos" o les quinieles resulten directament proporcionals al nivell de pobresa, al nivell d'atur de la població. I avui Catalunya resulta ser el país amb un nivell de consum de jocs més elevat del món, molt pel damunt de Puerto Rico, que era fins ara capdavanter en aquest aspecte.

Així, la Generalitat, lluny de combatre la pràctica del joc com li assenyalen les seves pròpies lleis, lluny de perseguir el joc il·legal o la creixent penetració de les loteries estatals a Catalunya, ha optat per constituir-se en el gran "Boss", i organitzar unes loteries que, a més, intenta presentar com a "patriòtiques", estimulant fins l'infinit el consum de jocs.

Si sota el franquisme la concessió d'estancs o d'oficines de Loteria es reservava a la categoria dels "excautivos" o "mutilados y viudas de guerra", avui les loteries de la Generalitat no signifiquen ni tan sols l'aparició de nous llocs de treball. Ben al contrari, les concessions de venda de les "Lottos" son repartides entre sectors diversos de botiguers, en molts casos com en els forners, distribuïts pels mateixos gremis, en contra de la propia legislació sanitària i contravenint també les normatives municipals.

Poder i oposició a l'actual Generalitat són doncs còmplices d'una mateixa política, encara que els del PSC xisclin molt sobre la corrupció, deixant de costat tota la problemàtica de fons que encobreix la multiplicació del joc a Catalunya.

Joan Font

Un cop més

RESISTIR...

ve de la pàg. 1

Altrament, algunes de les característiques i de les expectatives que es van obrir tenien un interès que no convé menysprear des d'una perspectiva revolucionària a llarg termini: El moviment de masses contra la dictadura era hegemonitzat pel PSUC i els plantejaments reformistes, sense que les forces revolucionàries aconseguíssim diferenciar-hi un sector significatiu i constituir així un moviment d'oposició i ruptura front a l'entronament del nou règim que tingués una certa força social. Solament a Euskadi es va aconseguir aquest objectiu. En canvi, la situació avui és prou diferent: les forces reformistes no tenen força als nous moviments socials; el moviment d'alliberament nacional està pràcticament fora de la seva influència. La seva presència fonamental es concreta en el terreny electoral (sense tenir-hi massa pes), també en alguns ajuntaments, i controlant l'aparell de CCOO. La seva identificació amb el sistema, amb el règim polític, amb la política de pacte social, amb l'opressió nacional... fan que apareguin cada vegada més com a forces cansades, sense il.lusió i amb una militància reduïda, alguns sectors de la qual tenen més motivació per a aconseguir un càrrec a l'administració de l'estat que pels ideals polítics i socials. Tot plegat fa que tinguin dificultats per recollir les aspiracions de lluita i transformació social que en una o altra mesura sorgeixen a la societat.

El temps, el treball militant i d'altres circumstàncies diran... Però pot ser que en un futur no molt llunyà puguem bastir a Catalunya el que no vam poder o no vam saber fer entre 1976 i 1978: un moviment rupturista radical, d'una certa força social, en el qual, i a diferència de sota la dictadura, els camps de diferenciació amb els reformistes estarien més clarament delimitats.

Les últimes accions

Aquestes petites perspectives es van veure seriosament afectades per l'atemptat d'Hipercor i ara estem encara lluny d'arribar de nou a una situació semblant a la que teníem just després de les eleccions al Parlament Europeu. Però creiem que ens aquests mesos s'han produït un seguit d'avenços.

L'Onze de Setembre va ser un primer pas. En aquella ocasió, es va rellançar el "Front de voluntats actives i neutralismes passius". El capdavanter en va ser el Governador Civil, prohibint la manifestació. El van ajudar els bisbes, que es van recordar de Sant Jordi, encara que no plovia. Cap veu enèrgica es va aixecar contra la prohibició d'un dret democràtic tan elemental com el de manifestació; ni de la Generalitat, ni de cap altre lloc. El PSUC va escampar la boira i el PCC va fer la seva per separat, per no contaminar-se del virus independentista. Els mitjans de comunicació van crear un ambient segons el qual l'Onze de Setembre seria un garbuix de pedres i caps oberts. Però finalment la mani va haver de ser "tolerada" i unes deu mil persones vam ser capaces de trencar la por, la qual cosa va permetre no solament que tinguéssim un cert respir, sinó mantenir una conquesta de l'esquerra radical i independentista com és l'Onze de Setembre dels últims anys.

El 12 d'octubre, i, en estret lligam amb el "V Centenario", el govern va impulsar una campanya espanyolitzadora. Es va declarar "Fiesta nacional" un dia netament franquista que va ser el de "La Raza", i també la "Fiesta de la Guardia Civil y de las FFAA". A més, el govern va descobrir que aquest dia —mes amunt o mes avall— era el de la "fundamentación de la unidad española". Mentrestant el sr. Pujol amb un dit al nas mirava al cel i les forces de l'esquerra reformista es limitaven a aigualides declaracions.

El Tren de les Nacions organitzat per la Crida i la manifestació de l'MCC, la LCR i el MDT va ser la resposta a la celebració del genocidi i l'opressió nacional. Una resposta petita, com a resultat del grau de confusió i desconeixement que existeix encara en la població, però una primera resposta que possiblement creixerà en el futur.

El nostre bon camí

Els congresos de CCOO han representat també un avenç —potser més important a Catalunya— per a les forces radicals. L'esquerra sindical no solament no ha estat marginada, sinó que s'ha enfortit, apareixent a ulls de molta gent, tan a dins com fora del sindicat, com l'única força de lluita conseqüent. Mantenir les posicions, en una situació on l'abandó i la mudança cap el camp reformista per part del PCC està generant una desmobilització considerable, ja hauria estat en si mateix un fet important. L'esquerra sindical ha anat encara més lluny.

Pel moviment per la pau, i a desgrat de la campanya que també aquí s'ha lliurat contra les posicions radicals, la cadena humana del 25 de novembre a Barcelona i la manifestació de l'1 de novembre a Madrid han estat fites molt importants. De moment la política divisionista amb una orientació descafeïnadora del moviment que ha portat el PSUC tot seguint les passes del PCE, ha tingut més aviat una collita de fracàs. Però el més important és que, a més, dins la nova fase oberta després del referèndum —una fase més difícil—, el nivell de participació aconseguit en aquestes mobilitzacions, desbordant les previsions més optimistes, pot significar que la campanya contra les bases està arribant a sectors més amplis de la població.

L'acte de solidaritat amb Euskadi a Barcelona amb l'assistència de 500 persones, té una importància més que simbòlica, com a punt de recomençament d'una tradició solidària que havia rebut un cop molt dur.

Tots aquests i altres elements, com l'activitat del moviment feminista, de l'antimilitarista; del procés de reorganització i noves lluites del moviment estudiantil... fan pensar que anem pel bon camí i recuperant el terreny perdut.

El fet que les accions d'aquests mesos, des de l'Onze de Setembre, s'hagin portat a terme unitàriament, amb una coincidència molt àmplia de plantejaments i preocupacions entre les forces revolucionàries i independentistes, és altament positiu i esperançador. Fins i tot en les dificultats esmentades, contribueix a afirmar davant la població les forces que realment estem per la lluita conseqüent, per l'alliberament nacional i social del nostre poble.

Josep Borràs

Vandellós 2 produirà electricitat en el '88

MÉS QUE MAI, CATALUNYA NUCLEAR

Catalunya, amb la conexió a la xarxa elèctrica a començaments del '88 del reactor de Vandellós 2, fruirà del "privilegi" de tenir instalades quatre centrals nuclears al seu territori, la contaminació de les quals, en cas d'accident i en un radi de 80 Km —zona de risc en vigor als USA—, afectaria a 400 municipis i a un mil.lió d'habitants.

Cabrera, parc nacional

Cabrera, la petita illa al migjorn de Mallorca és amb la seva germana Conillera un camp de maniobres per a l'exèrcit espanyol de 15,7 Kms^2, sense habitants, i amb l'única presència d'un destacament de transmissions. Des de la anys constitueix el camp d'exercicis de tir dels grups d'Artilleria de campanya 105/26 del Ramix 91 i del X Grup de Cavalleria d'Inca, que amb els tres regiments d'infanteria, un batalló d'enginyeria, la 101 Coe, i la 101 cia. de la PM hi juguen a la guerra.

Aquesta illa, on diuen que nasqué Anibal ha tingut sempre la desgràcia de veure's lligada a l'armamentisme. La pirateria, el presidi i mort de milers de presoners francesos captivats a Bailèn, les operacions dels submarins alemanys a la gran guerra, la doble ocupació a la guerra civil constitueixen la seva història. Mancada d'habitants, constitueix també una important reserva ecològica terrestre i marina afectada exclussivament per les agressions de l'exèrcit i les embarcacions esportives.

De Cabrera, les institucions otorgades per l'Estat al nostre poble en volen fer una parc natural, si bé sembla que el destacament militar hi continuaria. Pot ser el govern de l'estat i l'exèrcit no en pensin el mateix. Hom no creu que, com en aquesta ocasió optin per fer les maniobres a Albacete en caràcter permanent. L'integració a l'Otan, i el rearmament de les forces convencionals en contrapartida als acords de desnuclearització limitada, van en el camí de l'avanç en l'armamentisme, i no es previsible que l'exercit accepti un retrocés en els espais conquerits. Si no tenen una Cabrera on fer tronar els canons exigiran altres indrets. Diuen que S'Aguila de Llucmajor o Aubarca (Artà) podrien ser els nous espais per a l'exèrcit, i en aquest sentit les mogudes contra aquesta possibilitat ja començaren fa temps.

La manifestació de Cabrera que va moure 5.000 persones pels carrers de Ciutat i la possibilitat oberta de que es constitueixi en parc natural, la possible l'augment de consciència de que amb la moguda es pot guanyar. Es Trenc, Sa Dragonera en són bona prova. I això significa que agressions d'aquest tipus es faran més difícils. També i en aquest sentit és profitós l'increment de gent radical a la manifestació que, tot i assumint el contingut de la manifestació globalitzava la qüestió de la defensa de la terra, amb la lluita per la desmilitarització i l'emancipació nacional. Aquest és un bon camí, sia en el sentit de la conservació de la naturalesa, com de les persones. La presència dels militars ianquis o espanyols, es un obstacle per fer avançar el procés d'alliberament social i nacional, i per això la nostra lluita no pot limitar-se a la presència ianqui. També hem de qüestionar la presència militar a Cap de Pinar, Cap de Regana, Cap Blanc, Cala Figuera, La Mola, etc., per que ni una d'aquestes instal.lacions va en la nostra defensa. Ben al contrari, constitueixen elements importants per impedir el nostre alliberament nacional i de classe.

Llorenç Buades

Rar i perillós "privilegi" en el qual ens velem embolicats, amb greu risc per la nostra salut i vida, per medi de l'entramat d'interessos que cohesiona a la majoria de partits del sistema, totes i cadascuna de les institucions autonòmiques i de l'estat, al capital financer i les empreses electronuclears.

La posta en marxa de Vandellós 2 ha estat denunciada com a una decisió irresponsable des del moment de l'inici de la seva construcció, allà per l'any '80. Set anys d'edificació amb un cost reconegut de 190.000 mil.lions de pessetes, és el que s'ha emprat per materialitzar aquest engendre nuclear que, amb una potència de 980 megawats, produirà a plena potencia 23,5 kilowats/dia, segons que informen les empreses propietaries (Endesa 78% i Hidruña 22%).

Conexió imprescindible?

La seva connexió a la xarxa elèctrica respon, segons fonts oficials, a la necessitat d'evitar que Catalunya sigui deficitària en matèria energètica. Però, si prescindim de la visió del complexe electronuclear, la realitat és que permet l'acompliment del projecte de fer que les nuclears cobreixin entre el 70 i el 80% de les necessitats de consum de Catalunya, previst en el llibre blanc de l'energia del Departament d'indústria i energia de la Generalitat. Conexió impresdincible, d'altra banda, per tal de fer productius uns capitals inmovilitzats que incrementen els ja fabulosos costos financers de les elèctriques; la qual repercutirà en l'augment de tarifes xifrat per a l'any vinent entre un 5 i un 7%.

Vandellós 2: contaminació radioactiva en potència

El reactor d'aquesta central es del tipus PWR-Westinghouse (model d'aigua a pressió; com el reactor d'Ascó 2). Aquests reactors adoleixen de defectes estructurals de diseny: vibració de les canonades dels sistemes de refrigeració. Recordem que l'any passat el reactor d'Ascó 2 va estar en part parallitzat per aquest motiu i que en el període de càrrega de Vandellós 2 es va donar notícia d'un incident al sistema de ventilació. En retornar l'aigua de mar necessària per a la refrigeració d'aquest enginy, aquesta veu augmentada la seva temperatura en 9°, i contamina tèrmicament les aigues dels contorns.

Abans de les diverses proves realitzades pel CSN i del simulacre d'emergència preceptius per la seva definitiva autorització, la decisió de la posta en marxa de Vandellós 2 estava presa. Els darrers mesos hem pogut comprovar com s'anava impossant el consens de totes les institucions implicades en torn del pacte de silenci i la complicitat existents cap a lo nuclear per part de la majoria de les forces parlamentàries.

No obstant això, el CSN, per preservar els interesos electronuclears, s'ha vist obligat a jugar un paper impropi i molt compromès: el de mediador i garant de la temerària autorització del funcionament de la central després del ridícul resultat del simulacre d'emergència del proppassat octubre i sense donar sol.lució eficaç al conjunt de deficiències detectades que, breument, son les que segueixen(1):

—Les zones de planificació d'emergència previstes són insuficients. La zona d'evacuació hauria d'arrivar com a mínim a 30km del reactor. La zona de protecció s'hauria d'extendre fins a 80km.

—Després de l'amarga experiència de Txernòbil, és precís senyalar la relativa ineficàcia dels plans d'emergència circulars. No es contempla al PENTA (Plà d'Emergència Nuclear de Tarragona) cap estudi de la dispersió de la radiactivitat i de l'evolució del núvol radioactiu.

—La declaració de l'estat d'emergència depen exclusivament de les empreses explotadores.

— No hi ha cap estimació sobre els temps d'evacuació.

—Les "Àrees Base de Recepció Social" (ABRS) i les "Estacions de Clasificació i Descontaminació" (ECD) no estan disponibles i el centre de tractament d'irradiats a Tortosa, amb només 6 llits), serà, obviament, insuficient.

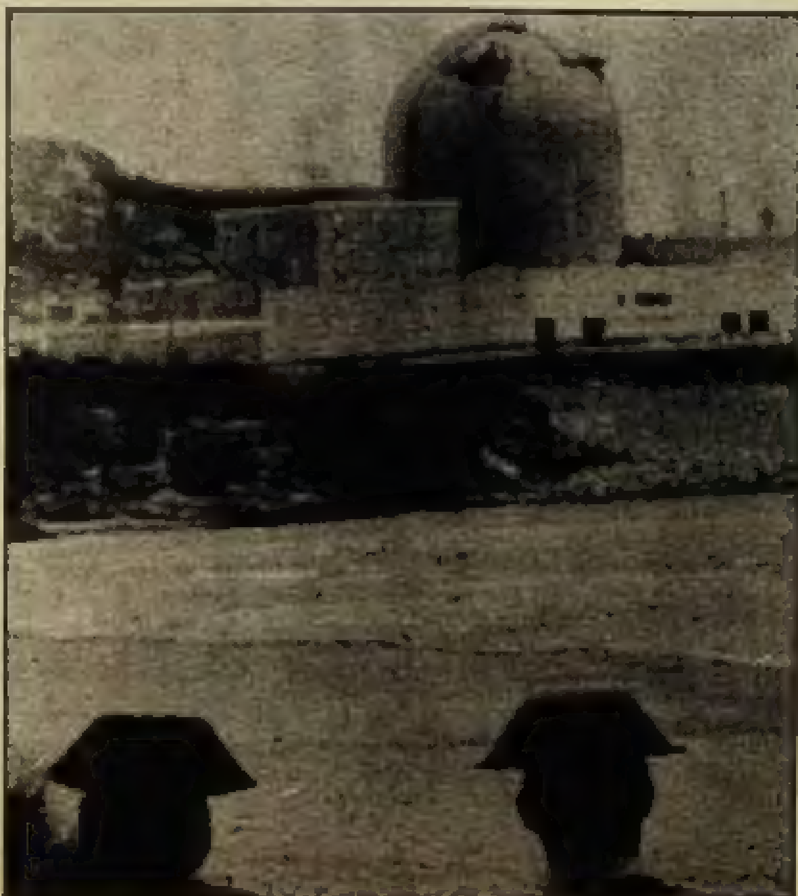
Dolores Carrillo ex-responsable de la unitat d'emergència del CSN i actualment "exilada" a l'Eraton, va explicar públicament la manca d'experts en matèria nuclear al govern civil de Tarragona per escometre plans de seguretat mínima. La seva sinceritat l'ha costat el càrrec.

Tot estava previament decidit pel complexe electronuclear. Així, la lleu resistència expresada pels ajuntaments afectats pel PENTA (Vandellós, Montbrió, L'Ametlla de Mar, Pratdip, Tivissa y Montroig) i per d'altres municipis com Reus i Vilaseca-Salou, fou doblegada per la sola promesa de l'administració de l'estat i la Generalitat d'invertir 2.000 mil.lions en cinc anys per pal.liar les deficiències, i per l'assignació de 300 mil.lions del ministeri de l'interior destinats a l'equipament de protecció civil.

Posades les coses com estan, i si els i les antinuclears no fem res per impedir-ho, Catalunya serà a partir del '88, amb Vandellós 2, un país més intensament nuclearitzat. Cal preguntar-se: fins quan?.

David Iturrizaga

(1). Extret del Comunicat de premsa del CANC, oct'87.

Vandellós... cada dia més verd.

Jornades Mili-kk

ATAKA!

Els dies 20, 21 i 22 van celebrar-se a Santa Coloma de Gramanet les primeres Jornades de debat del Mili-kk. No només van assistir-hi Mili-kakas de Catalunya sino d'arreu d'Estat, col.lectius d'Euskadi, Saragossa, Madrid, Andalusia, País Valencià, Canàries, Asturies, etc.

En pocs anys el moviment anti-mili i els grups de Mili-kakas s'han extès per la major part de l'Estat Espanyol, tant la necessitat d'intercanviar experiències com la de debatir gran part dels temes que preocupen ara per ara al moviment antimilitarista foren les raons de que finalment el moviment anti-mili es trobés per a discutir i elaborar el que seràn les directrius i acords del moviment a partir d'avui.

Però a part d'un marc de discussió, a les Jornades es desenvoluparen altres activitats com exposicions, pases de diapositives, un concert de Rock i la representació del Cabaret Antimilitarista.

Els debats

Els debats més importants i que concentraren més l'atenció foren sens dubte el de perspectives del moviment i el d'objecció de consciència. Altres debats també importants van ser el de dona i exèrcit, formes de lluita, treball a les casernes, exèrcit i mov. gai...

Estiguè ben palesa la preocupació del moviment davant la sentència del Tribunal constitucional a la llei d'objecció i la seva possible aplicació així com la posta en marxa de la Prestació Social Sustitutòria. Es discutiren diferents possibilitats per fer front a la llei tant des de el moviment d'objectors com des de el Mili-KK.

En el debat de dona i exèrcit es parlà de la futura incorporació de la dona al servei militar al 91, de les raons d'aquesta incorporació, de les seves conseqüències i de la importància que té tant pel moviment antimilitarista com pel feminista la lluita contra aquesta incorporació, es va parlar també d'una proposta de campanya conjunta presentada per DOAN.

Tant a formes de lluita com a treball dins les casernes va haver un ampli acord en quan a que l'important alhora de fer accions no és el seu caràcter (violent o no violent) sinó la seva massivitat i correcció en cada moment determinat, per altre banda va remarcar-se la importància de realitzar un treball dirigit als soldats com a activitat quotidiana del Mili-kk, concretant-se algunes idees per tirar finalment aquest treball endevant. En el tema de moviment gai i antimilitarisme es remarcaren els punts en comù dels dos moviments i els lligams que han d'existir entre els dos.

Es realitzaren també dues reunions de coordinació de grups (una a nivell d'Estat i altre a nivell de Països Catalans) d'on sortiren els acords d'organitzar unes futures trobades estatals a Saragossa i una reunió de coordinació de Països Catalans entre Catalunya i País Valencià.

Per la insumissió

Finalment, i on el debat fou més polèmic va ser a perspectives, la discussió va centrar-se sobretot en el grau d'implicació que havien de tenir els diferents Mili-kakas en la campanya contra la llei d'objecció i per la insumissió, pel possible perill de descuidar altres activitats tant importants pel Mili-kk com la campanya de les talles o el treball cap els soldats. Definitivament, aquets tres temes seran els principals i els que es disputaran el seu protagonisme dins el Mili-kk.

Ens espera una tasca important de difussió i lluita del moviment antimili en el futur.

Elisenda

Ensenyament

AQUEST ANY, DE NOU, AL CARRER

Fa gairebé un any que milers d'estudiants vam començar a sortir al carrer per cridar contra aquest sistema educatiu. Van ser tres mesos de dura lluita, aguantant mentides del govern i dels mitjans de comunicació, detencions, trets de pistola i traicions de "companys" nostres.

Aquests, el Sindicato de Estudiantes i l'AJEC (CEAE), van pactar amb el govern, junt amb una fantasmal "Coordinadora Estatal", els famosos 18 punts que el ministeri va haver d'oferir davant la pressió del carrer. Nosaltres no ens vam conformar amb això. La signatura s'havia fet sense votar-la a les assemblees i en posteriors consultes les i els estudiants la vam rebutjat. Ho vam demostrar tornant a sortir al carrer.

Nou curs

Ara som a un nou curs. Gairebé res ha canviat de l'any passat a aquest. Continua la selectivitat, l'augment de taxes a la Uni, la repressió, el sexisme, la situació d'opressió del català, la íntima democràcia als centres, etc. Hem aconseguit, però, la gratuitat del BUP (no així la del COU, que ha pujat en un 25%). Això ha representat una victòria davant d'aquest govern neoliberal, militarista i llepacula dels banquers. Però nosaltres volem més. I per aconseguir-ho hem de fer servir dues coses fonamentals: la organització y la mobilització.

L'any passat ens va servir d'experiència, vam muntar les coses a correcuita i no ens ha de tornar a passar. Cal que les coordinadores locals, zonals i comarcals es reforcin. Ens cal que els plenaris de la CEEMC siguin massius. I el més important és estructurar el moviment a cada centre amb les assemblees i els col.lectius d'estudiants que han d'agrupar els estudiants més conscients i combatius. Fent-ho aconseguirem mantenir viu el moviment i fer-lo avançar. Trobarem dificultats per tot arreu: a les primeres coordinadores d'aquest curs ja hem vist la convergència i unió dels fills del Guitart i el Maravall dient-nos que tot està enllestit, que s'està negociant... Però, qui està negociant i què s'està negociant? Ni els i les estudiants ni les nostres reivindicacions som presents a la taula.

Nosaltres no ens aturarem ni pactarem fins que aconseguim allò que volem: un ensenyament públic, gratuït i de qualitat, l'eliminació de qualsevol tipus de selectivitat, acadèmica o econòmica, del sexisme i l'autoritarisme i la plena normalització de la llengua i els continguts nacionals a l'ensenyament.

La solució? Mobilització!

La manera de fer-ho? Fàcil: mobilització, unitat d'acció i solidaritat. Sortir al carrer és l'única forma de fer-lis mal. Si ens unim amb la gent de la universitat, encara pitjor per a ells. Fins i tot podem lluitar conjuntament amb el professorat que també està sortint al carrer. Un altre factor que pot rellançar i donar més força al moviment és la solidaritat. Tenim companyes i companys que van ser detinguts i agredits el curs passat. Ara seran jutjats i no han de quedar-se sols. També hem de donar suport a les lluites concretes d'aquells centres on la repressió o les condicions d'infrastructura fan que la gent es mogui soleta.

Aquest any ha de ser millor que el passat. Hem de demostrar que les mogudes del curs passat eren només un avís, i que cada vegada ens tindran més por. No acceptem les seves miserables propostes i ho veuran. Aquest any, de nou, al carrer.

Termux

Indis al poder, ianquis a la reserva

Els "pells roges" en el cinema nord-americà

NO hi ha dubte de que el cinema és la més popular de les arts, i encara que transcorri en geografies molt llunyanes, aconsegueix entre la gent una audiència inimaginable per la història autòctona. Pocs exemples són tant palpables com el dels "Westerns", de les pel.lícules de l'"oeste". Personatges com Billy the Kid, Buffalo Bill, el general Custer, etc., són tant o més coneguts que Macià, Salvador Seguí o Andreu Nin. També són coneguts, encara que menys, Sitting Bull, Caball Boig o Jerónimo. En el primer cas la història ha estat, per a dir-ho d'alguna manera, la pròpia d'"herois i macos", no obstant, cap d'ells o molt pocs ho van ser; més aviat tot el contrari, o van ser vulgars criminals com Billy the Kid o Jesse James o foren autèntics genocides com Bill i Custer. No obstant, els caps indis van anar apareixent com a vertaders monstres, capaços de matar i torturar a innocents colons i viatgers, i la seva mort al final de la pel.lícula, era el preludi d'un "happy end", guarnit amb el petó entre el noi i la noia, sumisa i entregada.

Aquestes històries van cobrir una bona part de les nostres (fascinants) hores davant la pantalla, sobretot durant l'infantesa, i cap de nosaltres va ser sensible a les seves imatges més brutals i falses. Aquesta brutalitat queda perfectament explicitada en pel.lícules com "Solo el valiente", de Gordon Douglas, en la que el capità (interpretat pel model de "liberal" nord-americà, Gregory Peck) liquida amb una ametralladora a una multitud d'indis, o en un altre de més coneguda com "Murieron con las botas puestas", on el gran genocida que fou Custer va ser interpretat per Errol Flynn com si del mateix Robin Hood es tractès. Aquestes pel.lícules, bones en l'aspecte cinematogràfic, en moltes ocasions, reflexen la mentalitat de la classe dominant nord-americana sobre aquest punt de la seva història, punt que, tot s'ha de dir, va ser compartit de gran manera fins i tot per representants de l'esquerra revolucionària com Mamma Jones o Jack London que, per tal d'assenyalar la barbàrie militarista o policial, treuen a col.lació l'exemple de les tribus índies que massacraven als innocents colons.

Aquesta actitut d'exaltació genocida —encara plenament visible en la projecció de les antigues pel.lícules— va anar canviant gràcies a la pròpia acció dels indis que van començar a aixecar el cap després de la II Guerra Mundial(1), amb el sorgiment dels moviments civils de caràcter antiracista i amb el gir de l'historiografia que va començar a recuperar la vertadera història dels "aborígens" i de la seva cultura, demostrant d'una manera contundent que hi havia hagut un genocidi. O sigui s'evidenciava que les pel.lícules del vell oest mentien i que els excessos comesos per les diferents tribus índies contra els colons eren pura bagatel.la en comparació amb l'anorreament i l'expoli que havien sofert els "pells roges".

Progressivament, els cineastes més crítics i avançats de Hollywood van anar creant un altre història dels indis en el cinema. Hi han títols que en són pioners com *Las aventuras de Buffalo Bill*, de William A. Wellman (1944), i sobretot *Flecha Rota*, de Delmer Daves, en la que un tramper (James Stewart) descobreix un indi que plora i té mare i coneix el valor de Cochica, trait pels blancs. Una variant d'aquest revisionisme és el del mestís que apareix en dues pel.lícules notables: *Lanza Rota*, de Edward Dmitryck, amb Spencer Tracy, i en *Estrella de Fuego*, de Donald Siegel, sens dubte la millor pel.lícula d'Elvis Presley. En ambdues el mestís apareix com el bo i l'inconformista. Mes lluny arriba una obra mestre com *Yuma* de Samuel Fuller (1957), en la que un excombatent del sud s'integra en la tribu sioux, es casa amb una squaw i acaba combatent contra els blancs.

De totes maneres, el títol revisionista més convincent d'aquesta època és sens dubte *Apache*, de Robert Aldrich (1954), en la que no hi ha manipulació sentimental entorn al "bon salvatge", almenys no com en *Flecha Rota*. El protagonista és en Burt Lancaster i tracta d'un insubmís (un seguidor de Jerónimo) que mostra la capacitat dels apatxes per accedir a l'agricultura i a la seva pròpia independència; la productora va imposar un "final feliç" quan el director planejava un final amb l'assasinat del protagonista. En aquesta pel.lícula la societat blanca és la vertaderament salvatge. En la mateixa línia hi han dues pel.lícules poc conegudes d'un mestre del gènere: Anthony Mann. Es tracta de *La última frontera*, en la que Victor Mature representa l'explorador mestís Jed Cooper i *La puerta del diablo*, en la que un increïble Robert Taylor fa d'un indi constantment enfrontat al racisme blanc. En la mateixa línia hi ha *Hombre*, de Martin Ritt, en la que Paul Newman, un indi, salva en última instància una diligència on hi ha gent molt representativa de l'alta societat i de l'alta cultura nord-americana. L'autenticitat moral de l'indi es contraposa a l'hipocresia dels colonitzadors.

Paradoxalment, seria el vell cineasta anti-indi John Ford, el més conseqüent dels revisionistes. En la seva darrera època, Ford, va aixecar algunes banderes que abans havia ignorat i trepitjat. Així per exemple, *El sargento Negro*, és un vigorós al.legat antiracista. Després va realitzar una de les seves millors obres, *Centauros del desierto*, en la que el colon i l'indi formen dues cares de la mateixa moneda, dos móns oposats i inquietants. Temàtica que amplia a *Dos cabalgan juntos*, en la que un grup de familiars de nens raptats pels indis descobreixen amb horror que aquests no volen tornar amb ells i que són indis enfurismats contra els blancs. Alguns anys després Ford va oferir la seva avantdarrera pel.lícula *Cheyenne Autum* (1964), aquí traduïda com *El gran combate* que es pot considerar com un vertader acte de desagravi i reparació als indis, portagonistes, en aquesta, d'una història autèntica i antropològicament impecable.

Ulteriorment es van realitzar altres pel.lícules en el mateix sentit, unes equívoques i mediocres com *Soldado Azul*, que narra la masacre d'un poblat indi, altres plenes de força i intel.ligència, com *El Valle del Fugitivo*, d'Abraham Polansky (1969), *La venganza de Ulzana*, de Robert Aldrich (que revisita el tema des d'un altre punt de vista: els indis són uns desesperats, estan disposats a morir matant), i sobretot *Pequeño gran hombre* d'Arthur Penn (1970), sens dubte la pel.lícula més complerta —*amb Cheyenne Autum*— sobre el genocidi dels indis nord-americans. Aquí Custer és un estúpid sense escrúpol, enamorat de si mateix i de la fama, i l'exèrcit ianqui és un vertader "escuadró de la mort" i els indis són un altre món, una societat basada en l'igualitarisme i la tolerància. Altres pel.lícules sobre la qüestió, com les de Tom Laughlin, van tenir èxit als EEUU, però només una va arribar aquí. Laughlin era indi i la seva visió era completament distinta a la dels blancs, inclùs els més avançats.

Amb l'agonia del "western" la qüestió dels indis ha desaparegut pràcticament del nou cinema nord-americà, un escarniment del que es feia en les èpoques daurades de Hollywood. No obstant, hi ha una presència tangencial del nadiu en pel.lícules com *Alguien voló sobre el nido del cuco*, en la que l'indi encarna la saviesa muda i protagonitza l'acte final d'alliberament del manicomi, i en d'altres de terror, com *El resplandor*, en la que l'hotel Overlook esta construït sobre un antic cementiri indi. Potser els malsons dels seus protagonistes sigui la mala consciència del nord-americà que al reconèixer l'horror i la barbàrie que va acompanyar el naixement de la seva nació ha perdut els motius d'aquest orgull nacional del que tant va parlar el cinema i se'ns va inculcar als que veièrem les seves pel.lícules.

J. Gutiérrez Alvares

---

(1). Hi ha una pel.lícula. El séptimo héroe, de Robert Mulligan, que tracta la història d'un dels herois d'Iwo Jima, un indi, que va ser descartat de tota la parafernàlia patriòtica amb la que es va rebre als que aixecaren la bandera nord-americana en l'esmentat lloc. L'exclusió no podia ser més representativa, no el reconeixien com a nord-americà encara que fos un heroi.